

У Ср. Карловцима, 1. октобра године 1911.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Издаје месечно једанпут.

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 11.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
XV.

Позив.

Позивају се г. г. чланови „Српске Пчеларске Задруге“ на главну скупштину, која ће се држати у Руми у српској школи 13. (26.) октобра о. г. у 9 сати пре подне са овим дневним редом:

1. Извештај управе за годину 1910.
2. Предлог управе.
3. Евентуални предлози.
4. Разрешење старе и избор нове управе, и
5. Предавања из Пчеларства.

Умољавају се г. г. чланови да настоје, да на скупштину дођу и нечланови у што већем броју, да се предавањима и расправама из пчеларства заинтересују за пчеларство.

У Руми 9. (22.) септембра 1911.

Управа Српске Пчеларске Задруге.

Пчеларски календар

за Октобар, Новембар и Декембар.

До октобра код уредних пчелара готови су сви послови око узимљавања кошница. Најглавније је сад за пчелара да пази, да му кошнице имају мира. Ништа не сме кошнице узнемирити. Ово истина није за пчелара баш лак посао, јер као што сам и у јануару казао пчелар ће показати ремек дело, када уме и зна да сачува своје кошнице од узнемиревања, јер узнемирене пчеле троше више хране него што им треба, а томе је последица срдобоља. Срдобоља је највећа опасност за пчеле преко зиме. Једини лек и помоћ од срдобоље у зиму јесте, кад пчеле добију прилике да се ишчисте, а то опет стоји до времена, од којег није човек господар. Мир и тишина то је главно. Поред тога мора имати свака кошница не само довољно меда, него и добра меда. Пчелар мора познавати медове свога краја, па ће пчелама за зиму оставити добра меда, који се не ушећери брзо, него који се дуго одржавају течним тако, да мед могу пчеле преко целе зиме употребити. Не вреди оставити свих 16 оквира пуних медом, ако се тај мед не држи дуго течним. Пчеле ће на ушећереном меду од глади помрети и то је оно народно: умрле пчеле на меду. Мед се ушећери и пчеле га без воде не могу употребити а зими се тешко до воде дође. Све нам дакле говоре да пчеле морају имати у зиму добра меда али и довољно меда.

Прихрањивати пчеле преко зиме не може се одобрити никакo. Зашто да пчелар прихрањује зими, кад је имао и сувише прилике, да пчелама за зиму да меда? И да ли ће пчелар погодити баш овај моменат, када треба додати меда? И зашто да се прихрањивањем пчеле узнемирују?

Ако је пчелар пропустио нешто да учини што се тиче узимљавања, то је сад крајњи рок октобар, али је то и крајна немарност, јер ко у октобру узимљава кошнице, тај ће са пчеларством у брзо свршити.

Ако у октобру буде лепих дана, пчеле ће још понешто уносити у кошницу, али се јасно види, да наша престаје, и природа се спрема за зимски одмор.

Ако буде лепих дана у новембру, добро су дошли пчелама јер и доцније излежене пчеле добиће прилику да се ишчисте. Ако дакле буде излета у новембру, сигурнији смо да ће нам пчеле лакше и боље зиму издржати.

У декембру већ у велике наступа одмор зимски за пчеле.

Главно је дакле узимати своје кошнице на време и узимати као што треба, па ће пчелар бити миран и задовољан и пазиће да влада мир и тишина на пчелињаку. Преко зиме доста је сваких 14 дана обићи свој пчелињак и припазити, да се није лето загушило мртвим пчелама, да ли добро стоје решетке на лету због мишева, јер и домаћи и пољски миш воли кошницу. Онај први воли пчеле а овај други рђу.

И ништа лепше него кад човек има мирну савест. Мирна савест знак је, да је код неког човека све у свом реду. Само против нереди буни се савест. О, како је тешко сносити немирну савест?! Та она те прати и по дану и у ноћи, и од ње не можеш побећи. Ако си урадио нешто што ниси требао урадити или си пропустио нешто урадити што си баш требао да урадиш, тада изилази пред тебе савест као страшан осветник и шибан и гони те ужасно. Тешко ономе који има немирну савест!

Сваки пчелар треба да има мирну савест. И имаће, ако је узимио своје кошнице на време и као што треба. У противном случају биће преко зиме у неизвесности мислећи на своје драге пчелице, а савест ће му тешке приговоре правити и грозно га мучити. А кад гране оно пролетно сунашце, кад се природа од зимскога сна почне будити, тада ће се несавестан пчелар згрозити, јер ће видети на свом пчелињаку слабице и — мртве кошнице. И сад тек долази секирација! Није доста што му је савест целе зиме приговарала, и што га је ужасно мучила, него долази још после свега и грдна секирација и пчелар се удара по челу признајући, да је свему злу крив он сам.

Дошавши ево већ на крај, морам признати, да се пчеларски календар не може баш „на длаку“ написати а готово је немогуће написати га за све наше крајеве. Није свуда једнака клима није ни флора те по томе ни начин пчеларења није свуда један и исти. Ја сам настојао, да бар главније моменте у пчеларству споменем. Идуће године писаће пчеларски календар који други дописни члан, те ће споменути оно што сам пропустио да споменем. А у прошлим годинама „Срп. Пчелара“ у календару има много златних зрнаца. Све то треба прегледати, испоредити и памтити.

Рекао сам да пчеле требају преко зиме мира. Али велим, да пчелар не треба преко зиме да мирује. Нека се нађе у вредноме послу: *читајући*.

Хоћу да завршим једним латинским стихом:

„Gutta cœvat lapidem, non vi, sed saepe cadendo;
Sic homo fit doctus, non vi, sed saepe legendo“.

А то ће српски рећи: Капљица издубе камен, не силом, него честим падањем; тако и човек постаје учен, не силом, него честим читањем. Капљица сама за себе није ништа и никаква снага али ето! издубе камен зато, што често пада капљица по капљица. Тако и човек не може све одједанпут знати и научити, него честим читањем стиче све више и више знања. Сетимо се и наше драге пчелице. Она сама за себе није ништа у стању створити. Шта би она скупила меда ма целу годину излетала? Али где шта уради друштво!

Читајте за то добре пчеларске књиге и држите лист „Српски Пчелар“. Без пчеларског листа не сме бити ни један пчелар. Наука о пчеларству мења се, развија и усавршава се. У листу

пчеларском износе се најновији резултати на пољу пчеларске науке, до којих резултата дођоше учени људи по цену огромног труда, искуства, опита и размишљања.

Дуге зимске вечери најпријатније и најкорисније употребиће пчелари, ако читају добре пчеларске књиге и новине. То ће бити не само пријатна забава, него ће пчелара још побудити на размишљање и даће му наде, да ће се радом и применом савета из књига и новина унапредити и да ће бити срећнији.

Од свег срца желим сваком, да му идућа година у свему буде боља него што је ова била.

Сима Жигић,
парох.

Које ројеве треба а које не треба оставити за преседе ?

Сасвим је разумљиво, што сваки почетник жели, да што пре напуни своје празне кошнице и свој пчелињак. Разуме се, да то не може бити без ројева. Зато почетник мора пуштати своје кошнице да му се роје, мада ројеви, као што нам је познато, стају меда.

Претерана жеља пчелара почетника, да што пре напуни свој пчелињак, узрок је, што већина почетника не бира ројеве, него сваки добивен рој радосно стреса и још радосније ређа на својем пчелињаку. Жалосно је само што је та радост кратка. Иза ње обично долази жалост и кајање, јер првога пролећа буде пчелињак пун празнине, а пустош на пчелињаку изазива још већу пустош у срцу пчелара почетника, убија му вољу за даљи рад, а многога наведе, да за увек окрене леђа пчели и пчеларству.

Ко хоће, да му кућа буде чврста и сигурна, не ће метати у темељ черпић и кошуљицу, него камен и најбољу цигљу. То вреди и за пчеларење. Ројеви су темељ пчеларењу. Ако ројеви не ваљају, сав ће посао ићи натрашке. Само добри ројеви, могу донети пчелару користи. Зато, сваки пчелар мора бирати ројеве и пазити које ће примити и за себе сместити, а које ће спојити по два три заједно или враћати маторкама.

Приликом бирања и остављања ројева, нека почетнику као вођ послуже ови савети.

Ројеви које хоћемо да за себе стресемо и оставимо за пресед морају бити довољно јаки. Слаби ројеви не вреде ништа. Вара се онај, ко мисли, да ће му два три слаба роја, нарадити као један добар и јак рој. Особито ројеви са младим неоплођеним матицама, треба да су што јачи, јер док се млада матица оплоди, док почне лећи и док младе пчеле стану на снагу и дорасту за излет, дотле друштво знатно малакше, јер пчеле летећи па пашу, гину сваки дан. Што је паша бујнија и пчеле све већма гину.

Што ранији ројеви тим бољи, јер имају више времена да се за зиму спреме. Зато је умесно радовање пчелара раним ројевима. Но зато не треба мислити, да не могу добри бити и познији ројеви, рецимо они што падну у месецу јулију. Зато правило које одређује, докле ће пчелар примати ројеве, не може важити за све крајеве. Има крајева, где ројеви, који падну у јулију не вреде ништа, а има опет места где се исплаћује остављати и оне ројеве, који падну крајем јулија и почетком августа. То стоји до паше. Где са липом престаје свака издашвија паша, ту да како да позни ројеви не вреди ништа. Али где има позне паше, као: старачца, хељде и т. д. могу се остављати ројеви и који падну почетком августа. Тако ће пчелар учинити своје, а разуме се, да паша одлучује хоће ли ројеви напредовати или не ће и хоће ли нам донети користи, јер ако паша не буде издашна, неће нам напредовати ни рани ројеви, ма били и нај јачи.

Ројеви, које хоћемо да оставимо за пресед морају имати младе матице. Стара матица може да изда у по зиме, па онда од тога роја не буде ништа. Зато за преседе треба остављати ројеве са младим матицама. Ко води рачун о годинама својих матица, тај може остављати за преседе и првенце, ако рецимо зна, да матица није старија од једне или две године. Стари наши пчелари, радо су остављали и остављају првенце, јер су они обично нај јачи. Кома је стало, да што пре повећа свој пчелињак, па зато оставља и првенце за преседе, нека им када може, а ако не пре, оно макар пред јесен,

избаци стару и дода младу оплођену матицу из кошница, које не могу остати за преседе.

Не треба остављати ројеве из оних кошница, које су имале срдобољу, јер то су обично позни ројеви, а и опазило се је да нека друштва нагињу на ту болест. Исто тако не треба остављати ројеве од оних кошница, на којима смо ма какву болест опазили.

Не треба примати и остављати ројеве ни од јако пакосних друштава. Сваки пчелар, а особито онај који има већи пчелињак, могао је опазити, да има необично мирних друштава на пчелињаку, али да се нађе и по које врло пакосно друштво. О таким друштвима писао је и г. проф. Живановић.

Ако пчелар опазити, да му је које друштво необично питамо и вредно, нека гледа да од тих друштава запаћа преседе, или нека макар матице из њих додаје другим кошницама.

Пчеларево је, да пази на све ово, и хоће ли му ројеви напредовати и штогод зарадити, стоји до паше. Ако је паша добра, знају и слабији па и позни ројеви да ојачају и да себи лепу зимвицу спреме; а јако тргне паша или заокупи рђаво и кишовито време, хоће и најбољи рани ројеви да малакшу и да до послетка не буде од њих ништа.

Можда ће почетник помислити, да он ту не може ништа помоћи. Али није тако.

Пчелар може помоћи, да му ројеви напредују прихрањивањем и додавањем готовог и вештачког саћа.

Ако окрене у време ројидбе хладно и кишовито време, ројеви ће не само застати у раду, него ће и умирати, ако их пчелар не буде прихрањивао. Што је рој млађи, што има у кошници мање саћа и меда, тиме је опасност већа.

Добар пчелар не ће допустити, ни да му ројеви застану у градњи саћа, ни да матица престане лећи или да пчеле легло избацују, а камо ли да му ројеви умиру од глади, него ће када је потребно, прихрањивањем одржати ројеве у снази и помоћи им да напредују.

Ројеви се у пролеће и у лето прихрањују медом у који је додано нешто, рецимо за $\frac{1}{4}$ воде. Пена и

измет, што скинемо са пуних канти, све је то добро за прихрањивање ројева.

Позним ројевима треба додати готово саће, да могу одмах мед унашати.

Као што видимо, пчелар треба у невољи да помогне пчелама, па ће и оне помоћи њега.

Б. Коларовић.

Колико треба пчелама преко зиме меда и како треба да је тај мед распоређен?

На разним местима и у разним пчеларским књигама и новинама различно пише о томе, колико треба остављати пчелама меда за зиму. На једном месту пише да овакој кошници треба 6 до 8 оквира потпуно израђених т. ј. да су оквири, не само пуни саћа, него и меда, од горе до доле. На другом месту опет упућује се почетник, да не оставља пчелама сасвим пуно саће меда, али да мора у кошници бити барем 10 кила меда; и да пуније и празније саће, треба наизменце поређати. На трећем месту стоји опет друкчије и т. д. Па зато није чудо, што почетници често питају колико оквира и колико меда треба пчелама преко зиме, како треба да је тај мед распоређен? и т. д.

Овај чланчић нека буде одговор на виша питања, којима почетници траже упућивање у томе, колико да остављају пчелама меда за зиму и како треба да је тај мед распоређен?

Није нужно да су сви оквири сасвим пуни меда до доле а није нужно ни наизменце ређати оквири, један сасвим пун, а други до половине пун и т. д. И ја сам некада тако радио, али сам се касније уверио, да то није нужно. Сви оквири, који остају преко зиме у кошници, морају бити сасвим изграђени т. ј. испуњени саћем, али не морају и не треба да су пуни меда баш до доле. Ја остављам и преко зиме готово све оквири у кошницама и то: десетак сатова с медом а остале празне. Но и ти оквири с медом, не морају бити пуни меда. Доста је ако су 3 до 4 сата пуна меда, а остали нека имају $\frac{3}{4}$ меда. Волим саће, које има $\frac{3}{4}$ меда него које је сасвим напуњено медом, а волим зато, што је угодније пчелама зимовати на такову саћу, него када је баш до

доле пуно меда. Ако у зиму подигнемо јаку плетару, која има доста меда наћи ћемо пчеле сасвим доле код лета, а не у баталу кошнице. По томе видимо, да пчеле не зимују на поклопљеном меду него на празном саћу испод меда, па се полагамо помичу све више и више за медом. Будући нормална друштва зимују код лета, зато гледам, да ми ту буде саће које је $\frac{3}{4}$ или јаче од половине пуно меда. Ако имате у кошници десетак сатова, који су $\frac{3}{4}$ пуна заклопљена меда, друштва ће вам добро презимити, ма не имали ни један сасвим пун сат меда у кошници. Не раде добро они пчелари, који остављају мед раштркан по целој кошници, рецимо у свима оквирима са шаке меда. Истина када би се тај мед измерио, било би га можда 9—10 кила, дакле толико колико треба пчелама за зиму, али пчеле тако узимљене, обично умиру у по зиме. Зашто? Зато, што су у улицама (сокацима) у којима су се узимиле, потрошиле мед, али од јаке зиме нису могле да пређу у другу улицу, него су помрле од глади, где су се затекле, мада у другим улицама има још доста меда. Није дакле само доста, да пчеле имају за зиму у кошници меда, колико им треба, него мора тај мед бити тако распоређен у саћу, да пчелама не нестане меда у улици где су се узимиле, за време најјаче циче, када им није могуће прећи из улице у улицу.

Догађа се, да се пчеле узиме у улицама, где је врло мало меда, а то бива у оним кошницама, које са много легла уђу у зиму, па пчеле остану у оним улицама, за које их је легло везивало, мада је у њима врло мало тек над леглом меда, па опет дочекају живе и здраве пролеће. Но тиме не треба да се пчелар даје заварати. Та друштва су зато остала у животу, што је баш онда зима попустила и настао који топал дан, кад је у тима улицама нестало меда, па су пчеле могле помаћи се у другу улицу за медом. Међутим, када меда у улици нестане, а цича не да пчели ни да се мрдне, тада ће друштво умрети од глади, ма било напред и натраг у кошници не знам колико меда. Једино тако се може протумачити, зашто се каткад нађе у једној кошници половина пчела живих а половина мртвих. Онај део друштва, који је у својим улицама имао задоста меда остаје жив, а онај део, којему је нестало меда, јер се узимио у сиромашним улицама, а није смео од зиме да се крене за медом мора да

умре. То се догађа ређе, али се догађа. И ја сам имао за време мојега пчеларења таквих случајева. Чудновато ми је само то, што сам скоро увек нашао матицу у живој половини друштва. Мислим да је то зато, што се матица задржава на леглу.

Пчеле нам саме казују, како треба да је мед у кошници распоређен. Када отворимо добру американку, наћи ћемо напред у глави кошнице један или два сата пуна меда, за њима један сат са рђом, за тим неколико сквира са леглом, на крају легла (плодишта) опет један сат рђе, а иза њега долази саће с медом или медиште. Дакако да пчелар који не води рачуна о томе реду, направи читав дар-мар у кошници.

Ако се пчелар не меша и не квари посао пчелама, пчеле ће саме распоредити мед као што треба. Напред ће бити сат два пуна меда, за тим ће доћи саће у којем је било легло то ће имати $\frac{3}{4}$ или до половине меда, а иза њега на крају кошнице долази сасвим пуно саће. Ако су пчеле тако груписале мед, не треба пчелар ни мало да се меша у посао пчела. Само ако види, да је око лета сувише мало меда, тада нека на то место метне саће, у којем је три четвртине меда.

Ако кошница нема задоста меда, па морамо у јесен да из нужде прихрањујемо медом или шећером, тада треба кошницу стеснити на 7—8 оквира, да пчеле мед боље групишу, јер када су сви оквири у кошници, хоће пчеле да раштркају мед по целој кошници, па да ни у једном сагу не буде меда колико би требало. Зато кошницу треба стеснити док прихрањујемо, а када будемо са прихраћивањем готови, вратићемо празно саће опет у кошницу, да би пчеле имале преко зиме више ваздуха.

Ако се давле учини пчелару, да мед није у кошници размештен као што би требало, те ако мора он да се меша у послове пчела, нека се потруди да што боље имитира пчелу, и да поређа саће онако, као што стоји у редовним приликама у кошници.

Слаба друштва обично беже од лета, те се узиме натраг у кошници далеко од лета, а јака друштва зимују баш код лета или близу њега.

Како сам заволио пчелу?

(Успомена).

— Симя Жигић, парох. —

Сасвим је незнатно, кад рекнем, да сам се родио у Новом Саду. Али, мислим, неје незнатно, ако рекнем, да сам у месту свога рођења провео блажено доба живота свога. Сећам се, да је неки филозоф питао: Кад је човек блажен на овом свету? И одговорио је: Човек је блажен на овоме свету дотле, док не сазна, да има смрти, а то време у човечјем животу јесте време од колевке док не пођемо у школу. Школа нас учи за живот, али у школи одмах сазнамо, да има смрти. Ја сам почео у школу ићи у Карловцима. Ту сам школу започео, ту сам школу и свршио. И ако сам блажено доба живота свог провео ван Карловаца, ипак су ми они мили и драги, и ја са Бранком могу рећи:

„Ој Карловци, моје место драго,
 Ко детенце дошао сам амо,
 Игра беше једино ми благо,
 Слатко зва ја мед и смокву само,
 Дете мало — голушаво тиче,
 Дође тиче па се ту навиче.“
 И кад год се сетим својих милих
 Карловаца „часе многе дено своји
 лета, ка у рају весело прошета“,
 а онда „слатки часи умиљато с’
 роје, око пламти срце јаче бије,
 који часак да споменем прије?!“

*

Био сам у првом разреду богословије. Нас шесторица учили смо код Васе Латинкића, онда богослова трећега разреда, црквено појање, јер Васа беше што но веле у појању печен. Сваки дан учили смо по један сахат у згодно време. Од Васе дознадосмо, да се пчеларство у богословији предаје и повове и нас на предавана. Неки су ишли као: Јандрија Цвјетићанин, Стојан Савић, Јово Узелац, Михаил Машић и Теодор Милакара. Ја сам се изговарао да немам времена, јер морам да пишем студије. А себе сам тешио: та биће времена и за пчеларство ако не прве, а оно друге, треће или четврте године! И ја сврших богословију, али пчеларства несам оми-

писао. Али је истина, да сам ја не само више пута омирисао него сам више пута кусао краснога меда са пчелињака Живановићева. И бивао сам више пута на пчелињаку, али је увек то било ради провода и шетње. Тако дођем ја у народ свој а о пчеларству несам имао јасна појма.

*

Г. Јован Живановић, уредник „Српског Пчелара“ донео је у 12. броју 1910. године слику моје маленкости, и рекао је тамо за мене неколико лепих речи. Хвала му! Али као да ми је у душу загледао, кад је рекао, да је мене сеоска самоћа нагонила, да тражим друштва, а које друштво може бити за свештеника zgodније од друштва неуморне пчелице. Ја сам имао и сувише друштва, али ме сва та друштва несу задовољавала и ја сам их избегавао. Био сам дакле ипак усамљен и укратко ћу испричати, како сам заволио пчелу?

*

Било је то године 1905. месеца августа, дана 10. после подне око 2 часа. Имао сам у башти лепу чардаклију и половина исте беше на мојој страни и половина на газдиној код кога бејаш на стану. Треба знати да у Плочници после скоро 40 година ступања у живот кр. рекрипта не беше парохиског стана, па и овај садањи не вреди луле духана, и седеи у оваквом стану значи: бити у инквизицији. Чудновато је, да је она чардаклија сваке године рођавала и беше на њој врло много грожђа, које већ о Преображењу сазре. А нити се та чардаклија загртала нити плавим каменом прскала.

Испод чардаклије беше хладовина и ту би ја редовно после подне седео и читао. И реченог дана отидох у башту и седох на столицу уз ограду, јер ту беше јача хладовина. Врућина беше несносна. Нигде да видиш жива створа. Од сунца пуца земљина кора, и трепери усијан ваздух. Изгледаше, да цела атмосфера стење од тешке запаре. И мени се тешко читало. Читао сам дремајући и скоро да заспим на столици. Наједанпут тргне ме из дремежа јасно зујукање пчела. Иза мојих леђа уз ограду било је усађено неко шипражје, да се пилићи не провлаче. У томе шипражју, које је имало врло многе црвене цветиће, неуморно радише пчеле. И ја боље погледам у шипражје и видех ваљда неколико стотина пчела где неуморно лете са цвета на цвет. Ту сам ја дуго посма-

трао пчеле, како по највећој припеци неуморно раде. Посматрајући пчеле учинило ми се као да је њихово лице некако озбиљно. Испред мога носа летаху са цвета на цвет а на мене се несу обазирале и само што ми несу казале: пази како у зноју лица свог заслужујемо себи хлебца свој. У тај час ја сам заволио пчелу. У башти сам седео све док се неје смркло. Испратио сам ваљда и последњу пчелу и тада уђох у собу. То вече несам могао читати, ни дуго заспати, јер ми се по глави врале пчеле и све ми је нешто говорило: у раду је спас. И чим је свануло био сам већ у башти да посматрам пчелињи неуморни рад и вредноћу.

*

Када је наступила јесен, и кад је већ захладило, несам више виђао пчела на шипражју, које је дубоко у јесен цветало. Дани почеше бивати све суморнији. Киша пада, она права јесења киша. На голем дрвећу види се још по који жут листић док и њега не однесе ветар. До мало и снег покри лице земљино. Настаде зима, изгледа ми да је све мртво, немо . . . тишина. Сад је мнош о владало чудно расположење, јер сам своје друштво давно изгубио. Појави се у мени неодољива чежња да упознам неуморну пчелицу. Поручим књигу „Српски Пчелар“ од Јов. Живановића. Књигу сам прочитао на душак. Прочитах једанпут, двапут, више пута. Та је књига на мене учинила неизгладиви утисак. Кад сам из књиге упознао заиста чудноват живот и развиће пчелињег друштва, био сам очаран. Проф. Јован Живановић осоколио ме, те сам почео по нешто и писати из пчеларства. Ја видим, да су Живановића напустили многи његови некадањи ученици, а видим, да је њива велика, да је жетва велика, а посленика мало. Колико могу и знам хоћу вољно да порадим на том, да се пчеларство — та појезија економије — што јаче рашири по народу, јер је несумњиво, да пчеларство даје не само материјалне него и моралне користи. А једно и друго је прека потреба за наш народ. Да би се пак пчеларство раширило и утврдило, треба га поставити на сигуран темељ. Ко хоће у истину да пчелари, тај мора имати овај план: 1.) изучи пре свега теорију; 2.) проучи прилике свога краја што се паше (флоре) тиче и 3.) онда тек почињи. Тако треба сваки да ради па ће бити и успеха. На жалост

код нас се већином почиње како не треба, те зато и не напредује пчеларство колико би могло и колико би требало према приликама, у којима српски народ живи.

*

Завршујући ову успомену морам још нешто рећи. Живот човјечји јесте непрестана борба. У тој борби испија човек не само по коју чашицу меда, него врло често и по коју чашицу жучи. Горчину овог лажљивог света ја сам врло рано осетио. И доцније ако сам искапио коју чашицу меда, испијао сам хиљадама чашица најгорче жучи. Зато сам и почео врло рано седети и чудо је, да несам већ до сада оседео као овца. Преко своје главе сам претурио свакојака чуда и поборе, страшне холијуне и вихоре. Срце ми поста једна крпа, исцепана силним ветровима на хиљаду комада, избледела ударцима силних киша. Преживео сам на земљи прави пакао. Шта сам препатио неописано је и ни у паклу не могу већма страдати, јер ни онај најцрњи у крајњој тами не може измислити већих мука. И верујте ми, ја истину говорим: пакла се не бојим. И „кад земан дође да свијетом промијеним“ моја душа може спокојно очекивати суђени дан, јер све да будем и осуђен, да црне паклене муке испаштам, све ће то бити тек бледа сенка према ономе, што сам ја до сада препатио.*)

Ја се још и сад налазим у очајном положају и страдаваћу ваљда до конца свога. Али откако сам заволио пчелу, отада имам чешће душевних радости. Ја сам се препородио, постао сад друкчији и кад год посматрам неуморан рад пчелињи, ја се тада осећам блаженим, као што мислим да сам некад био у оном блаженом добу детињства свога. Па ако не ради чега другог а оно ради тог блаженства вреди пчелкрити. Ма колико горчине имали у животној борби, пчеларећи бивају залогоји слађи.

*) Ово нас је изненадило. Не знамо откуда су ове муке удариле на г. Жигића, а и не ћемо, да их испитујемо. Познајемо г. Жигића као честита и ваљана свештеника и узорита књижевника пчеларскога, па ће му за то Бог дати крепости и снаге, да се отресе тих паклених мука, које је претрпио и које још трпи, а пчеле ће му онда за цело загладити те муке и донијети му и повратити му веселе часове, које је кадгод уживао и провео и баћиће му све ове муке у заборав.

— Конгрес српских земљорадничких задруга био је ове године у Карловцима 16. (29.) септембра. На њему су предавали 1.) Јован Живановић: Како се може рационално пчеларити с простим кошницама (Еренфелзов начин пчеларења). 2.) Ђорђе Соколовић: Рационално обрађивање земље уопће с нарочитим обзиром на обрађивање ковиљскога рита. 3.) Владимир Вујновић: О виноградарским задругама.

— Госп. Ж. М. из Дубравице у Србији писао нам је и питао кад би најбоље било да дођу њих неколико на мој пчелињак. Сад је доцкан. Друштва су већ увимљена. Нема се дакле шта видјети на пчелињаку, нити се може шта показати, јер се кошнице више не смију отварати. Најбоље је и најудесније походити пчелињаке крајем маја или у почетку јунија. Онда ће се моћи видјети како се праве и вјештачки ројеви. Између осталог пише нам госп. Ж. М. и ово: „Мршуља вас јако опада код нас“. Ми се од Мршуље нијесмо ни надали другом чему, јер он је неписмен и „невоздјелан“ човек. Чујемо, да је читаву комендију направио на свесловенском конгресу пчеларском у Биограду. Лијепо ће мишљење одијети у своју домовину браћа Чеси пчелари о српским пчеларима.

— Др. Р. Рајденбах доказује да мравиња киселина не постаје онако како је учио Шенфелдо, него да постаје оксидацијом т. ј. спајањем кислорода са шећером у меду.

— Нова српска земљорадничка задруга основана и од суда потврђена у Деспот-Сентивану (бачкободрошка жупанија.)

— У бечким болницама и на клиникама лијече одскоро ревматизам убудима пчелињим. Прије 25. година почео је Др. Терч лијечник из Марбурга лијечити с великим успјехом ревматизам убудима пчелињим, а прије 23. године излијечили су се неки од ревматизма убудима пчелињим на пчелињаку уредника „Српскога Пчелара“. (вид. књигу) „Српски Пчелар“ (стр. 295.)

△ Мед за колаче. — Кажу, да тесто када се замеси са угаситим медом, боље расте, него са белим када се замеси.

△ Колико дана може живети рој о меду, што га је из маторке понео? Пчелари мисле да може живети 2—3 дана. Али један пчелар се уверио да може рој са понесеним медом и дуже живети, Њему се један рој ухватио на високу расту тако незгодно, да није хтео мучити се скидајући га, јер није био велик. Тај дан почне падати киша, и падала је непрестано 5 дана. Рој се повукао у заклон и ту је мировао, док није шести дан огравуло сунце. Тада се рој кренуо и отишао. Куда? Пчелар не зна, али се уверио да за 5 дана није умро од глади.

*) Под знаком — сабира пабирке уредник „Срп. Пчелара“, а под △ Ђорђе Коларовић.

△ **Чување празнога саћа.** — Каже да се празно саће лепо сачува од метиља, када се у сандук гдје је саће, доле, горе и између саћа, намеће много хмеља.

△ **Које су лепе медовите?** — Неки хоће да су опазили, да је липа медовита док је млада, а што је старија све већма губи медовитост. Они кажу, да пчеле на старим липама сабирају само прашак. — Да ли је тако?

△ **Да пчеле ушећерен мед не искруне и не побацају на патос,** треба сат са ушећереним медом отклонити, попрекати млаком водом, па дати пчелама. Прекаће водом треба понављати, док пчеле сав мед не растворе.

△ **Кажу да се неке француске лепотице купају у меду, да одрже своју леоту.** Уредник једних немач. новина томе додаје: ми немамо ништа против тога, само молимо, да се тај мед опег не разлива у боце и не продаје, као што зли језици говоре, да се ради с вином, у којем се исто тако, лепотице купају. На здравље!

Питања и одговори.

Пит. 29. — Ви сте писали, како се чува залишно саће. Да ли се тако чува и саће пуно меда? Хоћу да имам оквира са саћем које је пуно меда, који је заклопљен, да би боље правио вештачке ројеве и да ми се нађе меда у саћу за сваки случај. Одговорите ми: Како да сачувам оквире са заклопљеним медом?

Одг. — Није нужно изван кошница чувати саће пуно меда. Када оставите у кошницама задоста меда у саћу, рецимо око 10 килограма, није нужно још резервирати га и осим кошница. Када толико оставите у јесен свакој кошници, дочекаће вам многи оквир неначет пролеће па и лето. Ако баш хоћете да имате нешто залишна меда у саћу, оставите га до узимљавања у кошницама, па га приликом узимљавања извадите. — Мед у саћу можете чувати у празним кошницама, орманима или сандуцима за тај посао. Таки орман наше пчеларске задруге могли сте видети на пчеларској изложби у Руми. Ти ормани и сандуци треба да имају пречаге, на којима ће саће висити, као у кошници, да се не би жорало сат на сат наслањати, јер тако се гњечи саће које је дебље изведено, па се из њега цеди мед. Саће с медом особито које је пред јесен извађено, не ће да кварити метиљ, као празно саће и саће са леглом. Зато саће с медом није нужно сумпорисати, као празно саће премда не шкоди заклопљеном меду ако се мало насумпореше. Американци тако беле свој мед у саћу, као што наше жене беле сумпором воће, што га укухавају за зиму. — Ормани и сандуци са медом у саћу, морају стајати на зрачно хладовиту месту али добро затворени, да не могу у њих улазити пчеле, зоље, мухе, мрави или мишеви. Ако мрави досађују, треба орман или сандук подићи на какве ногаре, а под сваку ногу од тих ногара подметнути лимени судић са водом а још боље олажем. У

место тога, може се око сваке ноге направити брежуљак од суха пепела, јер преко њега не могу мрави да се пењу. Ако пепео овлажи па се стврдне, треба посути други сухи пепео. — Зимом треба мед у саћу чувати на месту, гдје је топлоте нешто изнад нуле, дакле где не мрзне, јер саће се од зиме скупља, а мед се опет као и вода шири када се почне смрзавати, па зато издигне поклопце на ћелицама, постане воден, јер увлачи из ваздуха влагу у себе и цури из саћа. У влази не ваља ни заклопљен мед у саћу држати, јер саће поплесиви, а мед постане воден и хоће да ускисне. Мед у саћу можете и отворен држати у чистој сухој соби. Ако ради ветрења проворе отварате, мора на њима бити густа мрежа (решетка) да ичеле, воље и мухе не могу до меда доћи. К.

СРПСКО ТРГОВАЧКО КОМАНДИТНО ДРУШТВО ВУКОВИЋ И ДР. У РУМИ

купује сваку и највећу количину овогодишњег чистог
врсаног меда уз највишу цену. 2—2

== ОГЛАС. ==

Ко жели узети вештачкога саћа и про-
дати мед, нека се обрати у Руму на

7—7 Управу „Срп. Пчеларске Задруге“

👉 Оглас. 👈

Ко жели узети 50 пуних кошница
Живановићевих, нека се обрати на Тому
Округића, мерника у Моровићу. 1—1

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се
обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге
и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба ши-
љати на: Уредништво „СРПСКОГА ПЧЕЛАРА“ у Карловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска Задруга у Руми.